

Анализ за степента на прилагане на принципите за разходоориентираност и разделно счетоводство за услугите, предлагани от БТК АД през 2004 г.

С Решения № 1748 и № 1749 от 16.09.2004 г. БТК АД е определена за оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани обществени телефонни мрежи и фиксирани гласови телефонни услуги, както и на пазара за предоставяне на услугата „линии под наем“.

Предвид това, съгласно разпоредбите на Закона за далекосъобщения (ЗД), за компанията възникват следните задължения във връзка с прилагането на принципите за разходоориентираност и разделно счетоводство за регулираните от Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) услуги:

- Определяне на разходоориентирани цени за взаимно свързване на мрежата на БТК АД с мрежите на други оператори (чл. 121, ал. 1 от ЗД);
- Определяне на разходоориентирани цени за предоставяне на услугата „линии под наем“ от минималния пакет (чл. 140, ал. 9 от ЗД);
- Определяне на разходоориентирани цени за предоставяне на специфичен достъп до мрежата на БТК (чл. 129, ал. 1 от ЗД);
- Определяне на разходоориентирани цени за предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия (чл. 130, ал. 1 от ЗД);
- Определяне на разходоориентирани цени за предоставяне на съвместно ползване на помещения и съоръжения (чл. 178, ал. 2 от ЗД);
- Водене на разделно счетоводство за разходите, свързани с дейностите по взаимното свързване, предоставяне на специфичен достъп, предоставяне на необвързан достъп и за разходите, свързани с други далекосъобщителни дейности (чл. 121, ал. 4; чл. 129, ал. 2; чл. 130, ал. 3 от ЗД,);

Във връзка с изпълнението на наложените специфични задължения БТК АД прилага система за определяне на разходите по елементи, наричана "SeeCost – Система за управленска разходна отчетност" (Система), въз основа на която се определят разходоориентираните цени на посочените услуги и която изисква водене на разделно счетоводство за разходите за всички предоставяни от компанията услуги. Системата е одобрена с Решение № 1049 от 15.04.2004 г. след проведени консултации с регулатора и отразяване на всички негови забележки.

Системата е разработена от PriceWaterhouse Coopers през 2001 г. при отчитане на развитието на БТК АД и предлаганите услуги, тенденциите в развитието на телекомуникациите и е изцяло хармонизирана с действащите препоръки на Европейския съюз по отношение на принципите за разходоориентираност, а именно:

- Директива 97/33/ЕС и допълващите я препоръки 98/195/ЕС, 98/511/ЕС - определящи основните положения при свързаността на телекомуникационните оператори и предоставяне на универсалната услуга на либерализираните пазари.

- Директива 98/10/ЕС – определяща условията за отворен достъп за използване на фиксираната обществена телефонна мрежа според принципите на отворената мрежа. Директивата дефинира набора от услуги, до които следва всички потребители да имат достъп на разумна цена като част от универсалната услуга. Директива 92/44/ЕС и допълващите я решение 94/439/ЕС и директива 97/51/ЕС - определящи прилагането на принципа на отворената мрежа за наетите линии: достъп на потребителите до минималния пакет от наети линии с унифицирани технически характеристики.
- Препоръка 98/322/ЕС, определяща разделянето на счетоводните разходи според услугите, за чието предоставяне са били извършени. Оператори със значително въздействие върху пазара са задължени да въведат система за разпределяне на разходите, която да бъде прозрачна и ефективна. На данните от тази система са базирани разходоориентираните цени. Директивата разрешава използването на настоящите стойности (current cost) на дълготрайните активи при определянето на разхода за амортизация. Регламентира се и включване на цената на капитала по посочена в директивата формула.

Системата отразява заложените принципи в посочените европейски документи и действащата нормативна уредба. Тя се основава на пълното разпределение на разходите (FAC) върху единица услуга и има следните особености:

- Разпределя оперативните разходи съгласно данни от одитирания отчет за приходите и разходите от неконсолидирания финансов отчет на компанията за определен минал период при спазване принципа на историческа цена, според счетоводните данни, с изключение на разходите за амортизация;
- Определя настоящата стойност на активите, на чиято основа се начисляват разходите за амортизация;
- При формиране на пълна себестойност на услугите се добавя цената на капитала, на заведените в неконсолидирания баланс на компанията дълготрайни активи, разпределен по услуги;
- Основава се на системата за разпределение на разходите съобразно дейността, която ги е предизвикала (Activity Based Costing - ABC). Така се отразяват причинно-следствените връзки по отношение на разходите и тяхното разпределение;
- Преките разходи по предоставяне на услугите се отнасят директно към услугите;
- Общите разходи за няколко или всички услуги се разпределят въз основа на анализ на причините на възникване на разходите, когато това е приложимо, или на база на установяване на връзка със сходна категория разходи;
- Разходи, за които причинно-следствената връзка не може да бъде установена, се разпределят при спазване на съотношението, изчислено при разпределяне на разходите на предходна стъпка,
- За формиране на пълна себестойност на услугите се добавя цената на капитала, вложен в дружеството (в това число собствен и привлечен), разпределен по услуги. Основните принципи, заложи при разработването и прилагането на Системата, позволяват проследяване на процесите на разпределение на разходите и формиране на разходоориентираните цени, както и одитиране на резултатите. По този начин се гарантира, че цените за всички регулирани услуги са определени при спазването на принципа за разходоориентирани и разделно счетоводство.

Данни за прилагането на Системата и резултати са представени от БТК АД на КРС през годината многократно, както във връзка с одобряването на Системата, така и при внасяне на предложения за разходоориентираните цени на регулираните услуги.

Вследствие на направения от КРС анализ на представените документи са приети Типови предложения за сключване на договор за взаимно свързване, за предоставяне на услугата „линии под наем“ и за предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия (С Решение № 1410 от

29.06.2004 г, Решение № 1487 от 15 юли 2004 г. и Решение № 2297 от 29.12.2004 г.). Предвид гореизложеното може да се направи извод, че чрез прилагането на одобрената от КРС система за определяне на разходите по елементи, през 2004 г. БТК АД е изпълнила в максимална степен наложените специфични задължения за разходоориентираност на цените на регулираните услуги и за прилагане на разделно счетоводство.

Финансов директор на БТК АД:

31.03.2005

Гр.

София